

Obec Bracovce

**PROGRAM ODPADOVÉHO
HOSPODÁRSTVA
BRACOVCE
2016 – 2020**

BRACOVCE 2018

Program odpadového hospodárstva obce Bracovce 2016 - 2020	
Územné vymedzenie:	obec
Publikovaný verejne:	áno
Program odpadového hospodárstva obce Bracovce vyvesený a úradnej tabuli:	2018
Program odpadového hospodárstva obce Bracovce schválené Obecným zastupiteľstvom:	2018
Vypracoval:	

Obsah

1	Analytická časť POH	5
1.1	Identifikačné číslo obce: 00 325 074.....	5
1.2	Okres: Michalovce	5
1.3	Kraj: Košický	5
1.4	Rozloha katastrálneho územia obce: k. ú. obce Bracovce – 962 ha.....	5
1.5	Počet obyvateľov obce: súčasnosť – 966 obyvateľov.....	5
1.6	Obdobie na ktoré sa program odpadového hospodárstva vydáva:	6
2	Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva.....	7
2.1	Legislatívny rámec odpadového hospodárstva.....	7
2.2	Najdôležitejšie zmeny legislatívy, ktoré sa dotýkajú samosprávy	7
2.2.1	Program odpadového hospodárstva (POH)	7
2.2.2	Povinnosti obcí podľa zákona o odpadoch, z ktorých niektoré platili aj doposiaľ.....	8
2.2.3	Zmeny pre obce v oblasti komunálneho odpadu	8
2.2.4	Sprísnenie zberu a výkupu kovových odpadov	10
2.2.5	Vybudovanie nového informačného systému.....	10
2.2.6	Povinnosti obce ako držiteľa odpadu	11
2.3	Druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov	13
2.4	Systém triedeného zberu papiera, skla, plastu a kovov v obci Bracovce	15
2.4.1	Právna úprava	15
2.4.2	Organizácia zberu odpadu v obci	15
2.4.3	Porovnanie vyprodukovaného odpadu v roku 2002 a v roku 2017	18
2.4.4	Kód odpadu	20
3	Vyhodnotenie predchádzajúceho programu	22
4	Záväzná časť programu POH	22
4.1	Ciele odpadového hospodárstva POH Košického kraja	22
4.2	Ciele odpadového hospodárstva obce Bracovce do roku 2020	26
4.3	Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľstva	29
5	Smerná časť programu	30
5.1.	Údaje o plánovaných zariadeniach na nakladanie s odpadom	30
5.3.	Využitie kampaní	32
6	Použitá literatúra	33

Úvod

Program odpadového hospodárstva obce Bracovce na roky 2016 - 2020 (ďalej len „POH“) je strategickým dokumentom, ktorý určuje smerovanie odpadového hospodárstva obce na vytýčené obdobie.

POH je vypracovaný v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

POH sa skladá z troch častí – analytická, záväzná a smerná:

- a) **Analytická časť POH** obsahuje charakteristiku aktuálneho stavu odpadového hospodárstva, predpokladané množstvo vzniku komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov.
- b) **Záväzná časť POH** obsahuje cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov, ciele a opatrenia zamerané na zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia, opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládku odpadov a opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť.
- c) **Smerná časť POH** následne obsahuje návrhy na zlepšenie obecného systému nakladania s komunálnymi odpadmi (rozpracovanie opatrení zo záväznej časti do konkrétnych návrhov).

Program odpadového hospodárstva obce Bracovce sa vydáva na obdobie rokov 2016 - 2020. Je vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu. Jeho obsah zodpovedá požiadavkám stanoveným v legislatívnych predpisoch SR a Európskej únie. Je vypracovaný v súlade s Programom odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2014 - 2023, ktorý schválila vláda SR dňa 4.10.2015 vládou Slovenskej republiky číslo uznesenia: 562/2015, s Programom odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2016 – 2020, ktorý bol dňa 20. júla 2018 zverejnený vo Vestníku vlády SR v čiaske 6, ako Vyhláška Okresného úradu Košice č.1/2018 z 20.júla 2018. POH obce Bracovce je zároveň v súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bracovce a v súlade s platnými Všeobecne záväznými nariadeniami obce v oblasti nakladania s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi.

Ciele a opatrenia POH obce v záväznej časti sú v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva podľa článku 4 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc: predchádzanie vzniku odpadov, príprava na ich opätovné použitie, recyklácia, iné zhodnocovanie, napr. energetické zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov.

1 Analytická časť POH

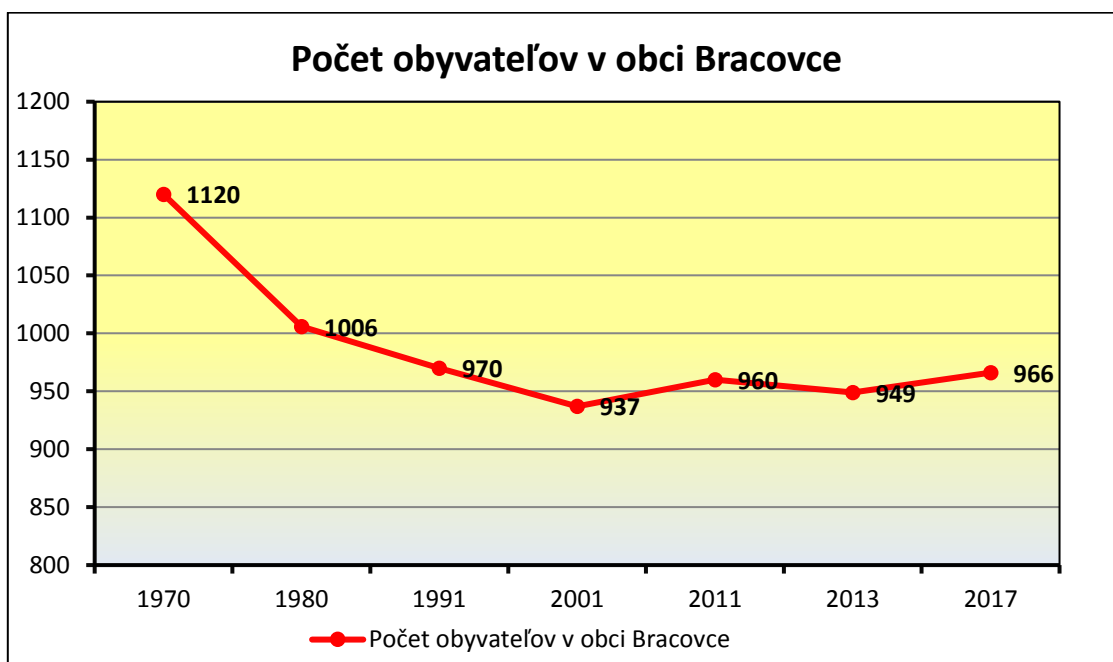
Obec Bracovce leží uprostred *Východoslovenskej nížiny* na starom nánosovom vale *Ondavy*. Nadmorská výška v strede obce je 105 m n. m., v chotári 101-117 m n. m. Východná časť odlesneného chotára tvorí *Malčická sprašová tabuľa* prechádzajúca smerom na západ do aluviálnej nivy *Ondavy*.

- 1.1 Identifikačné číslo obce:** 00 325 074
- 1.2 Okres:** Michalovce
- 1.3 Kraj:** Košický
- 1.4 Rozloha katastrálneho územia obce:** k. ú. obce Bracovce – 962 ha.
- 1.5 Počet obyvateľov obce:** súčasnosť – 966 obyvateľov.

Tabuľka č. 1: Vývoj počtu obyvateľov Bracovce

Vývoj počtu obyvateľov			
Bracovce			
1970	1120		
1980	1006	(rozdiel 1980 - 1970: -114)	úbytok
1991	970	(rozdiel 1991 - 1980: -36)	úbytok
2001	937	(rozdiel 2001 - 1991: -33)	úbytok
2011	960	(rozdiel 2011 - 2001: 23)	prírastok
2013	949	(rozdiel 2013 - 2011: -11)	úbytok
2017	966	(rozdiel 2017 - 2013: 17)	prírastok

Graf č. 1: Počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci Bracovce

Obrázok č.1: Kataster obce Bracovce

1.6 Obdobie na ktoré sa program odpadového hospodárstva vydáva:

Program odpadového hospodárstva obce Bracovce sa vydáva na roky 2016 – 2020 a platí pre celé katastrálne územie obce Bracovce.

2 Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva

2.1 Legislatívny rámec odpadového hospodárstva

Základný právny predpis popisujúci riadenie odpadového hospodárstva v SR definuje zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon o odpadoch), ktorý nadobudol platnosť 1.1.2016. Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva.

Hlavné zmeny, ktoré zákon o odpadoch priniesol sú:

- zavedenie rozšírenej zodpovednosti výrobcov,
- zriadenie koordinačných centier pre vyhradené prúdy odpadov,
- sprísnenie výkupu kovov od fyzických osôb nepodnikateľov,
- vybudovanie nového Informačného systému odpadového hospodárstva,
- zmeny v Programoch odpadového hospodárstva,
- zákaz skládkovania niektorých druhov odpadu,
- zákaz domáceho spaľovania komunálneho odpadu a bioodpadu,
- zrušenie Recyklačného fondu.

2.2 Najdôležitejšie zmeny legislatívy, ktoré sa dotýkajú samosprávy

2.2.1 Program odpadového hospodárstva (POH)

– Obec musí vypracovať POH obce. Vzťahuje sa len na obec, ktorej ročná produkcia komunálneho odpadu vrátane drobných stavebných odpadov je viac ako 350 t alebo počet obyvateľov je viac ako 1000 a nakoľko ide o strategický dokument, je potrebné, aby pred schválením obcou bol predložený na schválenie príslušnému orgánu štátnej správy do štyroch mesiacov od vydania POH kraja. Dňa 20. júla 2018 bola vo Vestníku vlády SR v číastke 6, zverejnená Vyhláška Okresného úradu Košice č.1/2018 z 20. júla 2018, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2016 – 2020.

– **POH obce je záväzný podklad** pre činnosť obce v oblasti odpadového hospodárstva a tiež podklad pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce. Je tiež dôležitý pre využitie financovania konkrétnych zámerov obce z dotačných programov (najmä OP KŽP).

– POH obce musí zodpovedať hierarchii odpadového hospodárstva (pričom je kladený dôraz najmä na predchádzanie vzniku odpadu a následne na prípravu na opätovné použitie, až potom nasleduje recyklácia, iné zhodnocovanie, napríklad materiálové zhodnocovanie a ako posledné zneškodňovanie).

2.2.2 Povinnosti obci podľa zákona o odpadoch, z ktorých niektoré platili aj doposiaľ

– Zabezpečiť zber a prepravu zmesového KO vznikajúceho na jej území na účely jeho zhodnotenia alebo zneškodnenia vrátane zabezpečenia zberných nádob pre zmesový KO.

– Zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu (okrem toho, ktorého pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne), jedlých olejov a tukov z domácností a biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov.

– Zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu KO pre papier, plasty, kovy a sklo, najmenej v rozsahu vyplývajúcom z požiadaviek ustanovených na triedený zber komunálnych odpadov.

– Umožniť výrobcovi elektrozariadení a výrobcovi prenosných batérií a akumulátorov, príslušnej tretej osobe alebo OZV na ich náklady zaviesť a prevádzkovať na území obce systém oddeleného zberu elektroodpadu z domácností a použitých prenosných batérií a akumulátorov a užívať v rozsahu potrebnom na tento účel existujúce zariadenia na zber komunálnych odpadov.

– Umožniť OZV pre obaly, na jej náklady, zber vytriedených zložiek KO, na ktoré sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a to na základe zmluvy s OZV.

– Zverejniť na svojom webovom sídle podrobný všeobecne zrozumiteľný popis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu v obci.

2.2.3 Zmeny pre obce v oblasti komunálneho odpadu

Okrem množstva povinností v oblasti nakladania s komunálnym odpadom, ktoré obciam zákon ukladá, sú novinky aj v oblasti komunálneho odpadu:

– Zavádza sa definícia zberného dvora, ako zariadenia na zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, ktoré je zriadené obcou alebo združením obcí a prevádzkované obcou, združením obcí alebo osobou, ktorá má uzatvorenú zmluvu s obcou alebo združením obcí na túto činnosť; na prevádzkovanie zberného dvora sa vyžaduje súhlas príslušného orgánu ŠS OH. Na zbernom dvore môžu fyzické osoby odovzdávať drobný stavebný odpad, objemný odpad a oddelene zbierané zložky komunálneho odpadu v rozsahu

triedeného zberu ustanovenom vo všeobecne záväznom nariadení obce. Prevádzkovateľ zberného dvora je povinný vyčleniť na zbernom dvore priestor pre komunálne odpady vhodné na prípravu na opätovné použitie.

- Zavádza sa definícia kalendárového zberu ako zberu oddelene zbieranej zložky komunálneho odpadu v určenom čase, ktorú určí obec vo všeobecne záväznom nariadení. Tento zber spočíva v pristavení vozidla alebo zberných nádob v určitom čase, najviac na jeden deň, pričom obec o tomto zbere informuje obyvateľov vopred spôsobom v mieste obvyklým.

- Náklady na činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom a biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom, náklady na triedený zber zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov a náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov podľa § 59 ods. 8 hradí obec z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

- Odpadové pneumatiky nie sú súčasťou komunálnych odpadov, občania ich budú odovzdávať bezplatne v rámci siete distribútorov, čo sú aj tie pneuservisy, kde sa pneumatiky nepredávajú. Pneumatiky sa už nebudú zbierať prostredníctvom zberných dvorov obcí.

- Mení sa definícia drobného stavebného odpadu. V zmysle nového zákona o odpadoch sa drobným stavebným odpadom rozumie odpad z bežných udržiavacích prác vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Pre vymedzenie drobného stavebného odpadu už nie je smerodajné jeho množstvo, napr. do jedného m³ ročne od jednej fyzickej osoby ako bolo tomu v predchádzajúcom zákone.

- V prípade drobných stavebných odpadov sa zavádza tzv. množstvový zber, pričom zákon o odpadoch novelizuje zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, kde sa nastavuje sadzba pre drobné stavebné odpady v rozsahu 0,70 €/kg. V praxi to bude znamenať, že občania prinesú na miesto určené obcou vo VZN (napr. zberný dvor) množstvo drobných stavebných odpadov, ktoré im vzniklo pri bežných udržiavacích prácach a obec im vypočíta na základe sadzby a množstva odpadu sumu, ktorú musia zaplatiť. To znamená, že občan zaplatí za reálne vyprodukované množstvo drobných stavebných odpadov. Náklad na tieto stavebné odpady sa neprenáša na všetkých poplatníkov v obci, ako tomu bolo doteraz.

- Zákaz ukladať do zberných nádob určených obcou na zmesový komunálny odpad iný ako zmesový komunálny odpad a do nádob určených na triedený zber komunálneho odpadu zložku komunálneho odpadu, pre ktorú nie je nádoba určená.
- Zákaz ukladať oddelene vyzbierané zložky komunálneho odpadu, na ktoré sa uplatňuje rozšírená zodpovednosť výrobcu a vytriedený biologicky rozložiteľný komunálny odpad na skládky odpadov, okrem nezhodnotiteľných odpadov po dotriedení.
- Zákaz vykonávať zber oddelene vyzbieraných zložiek komunálneho odpadu patriacich do vyhradeného prúdu odpadov bez zariadenia na zber odpadov osobou, ktorá nespĺňa požiadavky podľa tohto zákona.
- Náklady na zabezpečenie zberných nádob na triedený zber zložiek KO, ktoré sú mimo RZV znáša obec a môže ich zahrnúť do miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.
- Obec je povinná zabezpečiť od 01. 01. 2016 zavedenie a vykonávanie triedeného zberu nasledovných druhov biologicky rozložiteľného odpadu:
 - a) kuchynský odpad - jedlé oleje a tuky – bez výnimky,
 - b) biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov a cintorínov

2.2.4 Sprísnenie zberu a výkupu kovových odpadov

Medzi novo zavedené pravidlá patria:

- bezhotovostný platobný styk – výkupňa má povinnosť vyplatiť sumu za vykúpený kovový odpad len bezhotovostne, buď na účet alebo formou peňažného poukazu na výplatu,
- prevádzkovateľ výkupne musí za výkup odvieť daň vyberanú zrážkou podľa osobitného predpisu,
- používanie výlučne váh zaradených do skupiny určených meradiel a spĺňajúcich požiadavky na určené meradlo,
- zhromažďovanie prevzatého odpadu po dobu min. 7 dní,
- monitorovanie priestoru s umiestneným kovovým odpadom kamerovým systémom a uchovávanie záznamu z kamerového systému najmenej po dobu 14 dní.

2.2.5 Vybudovanie nového informačného systému

Zákon stanovuje zriadiť nový informačný systém odpadového hospodárstva, ktorý bude slúžiť na zabezpečenie zhromažďovania údajov v oblasti odpadového hospodárstva. Súčasťou informačného systému budú aj registre – zariadení, odborne spôsobilých osôb,

výrobcov vyhradených výrobkov, organizácií zodpovednosti výrobcov, ako aj zberných dvorov.

Údaje do systému majú povinnosť nahlasovať okrem iných subjektov aj obce, ktoré nahlasujú údaje o výške miestneho poplatku a o zberných dvoroch na ich území.

Zriaďovateľom nového informačného systému je Ministerstvo životného prostredia SR a prevádzkovateľom ministerstvo alebo ním poverená organizácia. Ambíciou v rámci nového informačného systému je postupné vybudovanie on-line systému, kam budú vkladať údaje pôvodcovia odpadov a nasledovné subjekty, ktoré s daným odpadom ďalej nakladajú. Nový informačný systém zabezpečí previazanosť údajov od pôvodcu až po koncovku a taktiež umožní kontrolu všetkých zúčastnených subjektov.

2.2.6 Povinnosti obce ako držiteľa odpadu

Obec ako držiteľ odpadu má nasledujúce povinnosti:

- a) zaraďovať odpady podľa Katalógu odpadov,
- b) zhromažďovať odpady utriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom,
- c) zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi,
- d) recyklovať odpad pri svojej činnosti; odpad takto nevyužitý ponúknuť na recykláciu inému,
- e) zhodnocovať odpady pri svojej činnosti, ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť jeho recykláciu; odpad takto nevyužitý ponúknuť na zhodnotenie inému,
- f) zabezpečovať zneškodnenie odpadov, ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť ich recykláciu alebo ak nie je možné alebo účelné zabezpečiť ich iné zhodnotenie,
- g) odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi, ak nezabezpečuje ich zhodnotenie alebo zneškodnenie sám,
- h) viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov, s ktorými nakladá, a o ich zhodnotení a zneškodnení,
- i) ohlasovať ustanovené údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva; v prípade komunálnych odpadov len vtedy, ak nebolo súčasťou štatistického hlásenia povolenie na jeho prístupenie,
- j) umožniť orgánom štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve prístup do stavieb, priestorov a zariadení, odoberanie vzoriek odpadov a na ich vyžiadanie predložiť

dokumentáciu a poskytnúť pravdivé a úplné informácie súvisiace s odpadovým hospodárstvom; ustanovenia osobitného predpisu týmto nie sú dotknuté,

k) predložiť na vyžiadanie predchádzajúceho držiteľa odpadu doklady s úplnými a pravdivými informáciami preukazujúce spôsob nakladania s odpadom, a to najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia písomnej žiadosti,

l) vykonať opatrenia na nápravu uložené orgánom štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve,

m) zabezpečiť na základe vyjadrenia príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva zhodnotenie odpadov, ktoré vznikli pri spracovateľskej operácii v colnom režime aktívny zušľacht'ovací styk alebo ich vývoz podľa štvrtej časti tohto zákona,

n) zabezpečiť analytickú kontrolu odpadov,

o) na žiadosť ministerstva, krajského úradu životného prostredia, obvodného úradu životného prostredia alebo nimi poverenej osoby bezplatne poskytnúť informácie potrebné na vypracovanie a aktualizáciu programu.

Obec musí upraviť, v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi (KO) a s drobnými stavebnými odpadmi vrátane biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov od prevádzkovateľa kuchyne a elektroodpadov z domácností vo **všeobecne záväznom nariadení**, v ktorom ustanoví podrobnosti o spôsobe zberu a prepravy komunálnych odpadov, o spôsobe separovaného zberu jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, o spôsobe triedeného zberu komunálnych odpadov jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, o spôsobe nakladania s drobnými stavebnými odpadmi, ako aj miesta určené na ukladanie týchto odpadov, na zneškodňovanie odpadov a dôvody nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa osobitného predpisu okrem nákladov na systém oddeleného zberu odpadu z elektrozariadení (ďalej len „elektroodpad“) z domácností a biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľa kuchyne. Výnos miestneho poplatku obec použije výlučne na úhradu nákladov spojených s nakladaním s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi, najmä na ich zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie.

Vykonávať zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie KO a drobných stavebných odpadov s výnimkou biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľa kuchyne na území obce môže len ten, kto má uzatvorenú zmluvu

na vykonávanie tejto činnosti s obcou, kde obec podrobne upravuje spôsob a podmienky zberu, prepravy, zhodnocovania alebo zneškodňovania týchto odpadov tak, aby boli v súlade s platným Programom obce a so všeobecne záväzným nariadením.

Ak obec zavedie na svojom území množstvový zber pre pôvodcov komunálnych odpadov alebo pre niektoré kategórie pôvodcov komunálnych odpadov, je povinná umožniť pôvodcom komunálnych odpadov, ktorých sa tento zber týka:

a) individuálne určenie intervalu odvozu komunálnych odpadov z miesta určeného obcou, pričom pri iných ako biologicky rozložiteľných komunálnych odpadoch môže byť tento interval aj dlhší ako 14 dní, alebo

b) výber veľkosti zbernej nádoby aspoň z troch možností, ktoré ustanoví obec vo všeobecne záväznom nariadení; ak ide o pôvodcov komunálnych odpadov, ktorí sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, alebo ak ide o bytový dom, výber veľkosti zbernej nádoby je možný len po dohode všetkých pôvodcov, ak sa tí nedohodnú, rozhodne obec.

Obec je povinná zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre:

a) papier, plasty, kovy, sklo,

b) biologicky rozložiteľné komunálne odpady.

2.3 Druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov

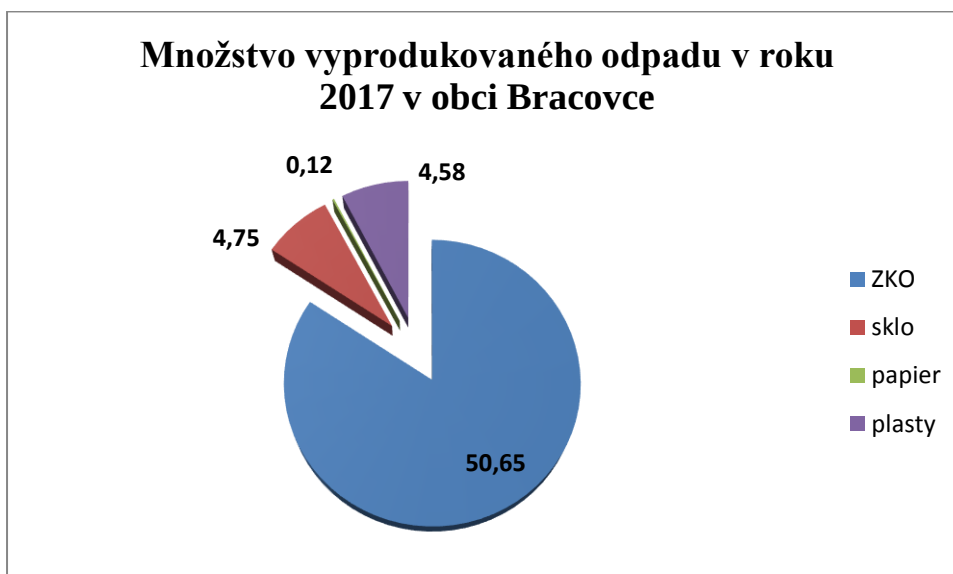
Odpadom je hnutelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade so zákonom o odpadoch alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť. Odpadom nie je látka alebo hnutelná vec, ktorá je vedľajším produktom; špecifický odpad, ktorý dosiahol stav konca odpadu; odpad, ktorý prešiel procesom prípravy na opätovné použitie a spĺňa požiadavky na výrobok uvádzaný na trh alebo odpad odovzdaný na použitie do domácnosti.

Interná evidencia obecného úradu Bracovce uvádza, že v obci v roku 2017 sa celkovo vyprodukovalo 56,12 t odpadu. Na základe Vyhlášky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov 100% z vyprodukovaného množstva odpadu sa zaraďuje do kategórie „Ostatné odpady“. Z toho je zrejmé, že sa v obci nevyprodukoval žiadny odpad, ktorý je zaradený do kategórie „Nebezpečné odpady“ podľa Katalógu odpadov.

Z celkového množstva vyprodukovaného odpadu za rok 2017 sa dá vypočítať, že priemerná produkcia odpadu na jedného obyvateľa je 80,86 kg odpadu za rok 2017.

Tabuľka č.2: Množstvo vyprodukovaného odpadu v roku 2017 v obci Bracovce

Názov odpadu	Katalógové číslo	Hmotnosť v tonách
		Rok 2017
Zmesový komunálny odpad	200301	50,65
Sklo	200102	4,74
Papier	200101	0,12
Plasty	200139	4,58
Spolu	-	60,09

Graf č.2: Zloženie vyprodukovaných odpadov v obci Bracovce v roku 2017

Z vyššie uvedeného grafu sa dá usúdiť, že najväčšiu zložku odpadov v roku 2017 v obci Bracovce tvoril zmesový komunálny odpad. Druhu najväčšou zložku odpadov tvorilo sklo, tretiu zložku tvorili plasty. Najmenšie zastúpenie v rámci vyprodukovaných odpadov v obci Bracovce bol papier. Nato, aby obec vedela správne zaobchádzať so vzniknutými odpadmi a následne ich vhodným spôsobom zhodnotiť, musí poznať presné zloženie vyprodukovaného odpadu.

Nasledujúca tabuľka zachytáva druh a množstvo komunálnych odpadov vznikajúcich v obci v predchádzajúcom období s osobitným rozlíšením na komunálny odpad, papier a lepenku, sklo, plasty a kovy. Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky obec Bracovce neseparuje.

Tabuľka č. 3: Vývoj vzniku odpadu v rokoch 2014-2017 na území obce Bracovce

Názov odpadu	Katalógové číslo	Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách			
		2014	2015	2016	2017
Zmesový komunálny odpad	200301	51,20	50,9	52,57	50,65
Papier a lepenka	200101	0,39	0,45	0,36	0,12
Sklo	200102	5,98	4,75	4,02	4,74
Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky	200103	-	-	-	-
Plasty	200139	2,61	3,61	2,28	4,58
Kovy	200140	0,01	0,02	0,01	0,09
Komunálny odpad vyvezený z nelegálnych skládok	200301	-	177,45	430	-

2.4 Systém triedeného zberu papiera, skla, plastu a kovov v obci Bracovce

2.4.1 Právna úprava

K účinným nástrojom riadenia odpadového hospodárstva na samosprávnej úrovni patrí Všeobecné záväzné nariadenie obce Bracovce č.3/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Bracovce. Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia je upraviť podrobnosti o nakladaní s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi s cieľom zabezpečiť ochranu zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce obyvateľov obce, chrániť životné prostredie a čistotu v obci.

2.4.2 Organizácia zberu odpadu v obci

Obec Bracovce má v súlade so zákonom o odpadoch uzatvorenú zmluvu na vykonávanie zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania komunálnych odpadov a

drobných stavebných odpadov na území obce Bracovce s organizáciou – spoločnosťou FURA s.r.o., SNP 77, Rozhanovce 044 42.

Zmesový komunálny odpad a objemový odpad je zneškodňovaný na skládke spoločnosti FURA s.r.o. na nie nebezpečný odpad Husák.

Zber triedených odpadov sa uskutočňuje v súlade s harmonogramom vývozu. Komunálny odpad sa z obce vyváža každé 2 týždne, t. j. 2 – krát do mesiaca, prípadne pri dlhom mesiaci aj 3 – krát. Papier – 2 x ročne. Sklo – 3 x ročne. PET fľaše a zmiešané plasty – 1 x mesačne. Elektro odpad, VKM a kovové obaly – 2 x ročne. Nebezpečný odpad – 2 x ročne.

Na zber a zhodnocovanie elektro odpadov má obec uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou Fúra s.r.o.

Zber použitého oleja, použité batérie a akumulátory zabezpečuje firma spoločnosť FÚRA s.r.o. Obec Bracovce má uzatvorenú zmluvu so spoločnosťou NATUR - PACK, a.s., ako organizáciou zodpovednosti výrobcov.

Zhromažďovanie a preprava objemného odpadu sa uskutočňuje v obci dvakrát ročne – jar, jeseň. Veľkoobjemový odpad sú občania povinný uložiť do veľkoobjemových kontajnerov. Zhromažďovanie a preprava objemného odpadu sa uskutočňuje v obci dvakrát ročne a podľa potreby občanov.

PAPIER – triedený zber papiera zabezpečuje obec prostredníctvom plastových vriec 120 l. Zber odpadov z papiera podľa harmonogramu zberu zabezpečuje oprávnená osoba na nakladanie s odpadmi, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu.

Do papiera patria: noviny, časopisy, knihy, zošity, lepenka, kancelársky papier, reklamné letáky, kartón, papierové tašky, listy, papierové vrecká, lepenka, papierové krabice, obálky, letáky, katalógy, plagáty, pohľadnice, baliaci papier a pod.

Do papiera nepatria: samoprepisovací a voskovaný papier, použité plienky a hygienické potreby, plastové obaly, viacvrstvové kombinované materiály, voskovaný, znečistený papier, masťný papier, kopírovací papier, mokrý papier, alobal a pod.

Krabice resp. obaly z papiera musia byť poskladané a uložené tak, aby sa zmenšil ich objem a zaberali čo najmenej objemu nádoby.

PLASTY – zber plastových odpadov podľa harmonogramu zberu zabezpečuje oprávnená osoba na nakladanie s odpadmi, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu. Obec určuje na triedený zber plastov, plastové vrecia o objeme 120 l, ktoré po vyprázdnení zberová

spoločnosť vráti späť. Obec určuje na triedený zber plastov interval vývozu , ktorý je min. 1 x mesačne. Vrecia je potrebné v deň zberu vyložiť pred bránu do 6:00 hod.

Do plastov patria: plastové obaly a plastové výrobky ako číre a farebné fólie, tašky, vrecká, vedrá a fľaštičky od kozmetických a čistiacich prípravkov, vrecká od mlieka, prepravky fliaš, fľaše od nápojov, sirupov, rastlinných olejov, obaly od sladkostí, tégly od jogurtov a rôzne plastové nádoby a hračky, penový polystyrén, pohárik z automatov a iné plastové nádoby, vodoinštalčné a elektroinštalčné rúrky, obaly kozmetických výrob, plastové okná a nábytok a pod.

Do plastov nepatria: znečistené obaly chemikáliami a olejmi, viacvrstvové obaly, hrubo znečistené plasty (zeminou, farbami), podlahové krytiny, guma, molitan a pod. Obaly z plastov musia byť stlačené a uložené tak, aby sa zmenšil ich objem a zaberali čo najmenej miesta.

KOVY – triedený zber kovov zabezpečuje prostredníctvom vriec zberová spoločnosť. Obec určuje na triedený zber kovov, plastové vrecia o objeme 120 l, ktoré po vyprázdnení zberová spoločnosť vráti späť. Obec určuje na triedený zber interval vývozu, ktorý je min. 1 x mesačne. Vrecia je potrebné v deň zberu vyložiť pred bránu do 6:00 hod. Konzervy a plechovky pred odovzdaním je potrebné vypláchnuť, aby v nich nezostali zvyšky jedál.

Do kovov patria: kovové tuby od pást, obaly zo sprejov, hliníkové obaly, konzervy, oceľové plechovky a pod.

Do kovov nepatria: kovy hrubo znečistené zvyškami jedla, farbami a rôznymi chemickými látkami.

SKLO – triedený zber skla v 1100 l kontajneroch umiestnených po obci zabezpečuje na základe schváleného harmonogramu zberu príslušná zberová spoločnosť.

Do skla patria: sklenené fľaše, sklenené nádoby, obaly zo skla, sklenené poháre, okenné sklo a pod.

Do skla nepatria: vrchnáky, korky, gumené, keramika, porcelán, zrkadlá, dymové sklo, žiarovky, žiarivky, obrazovky, silne znečistené sklo (farbami, potravinami) a pod.

VIACVRSTVOVÉ KOMBINOVANÉ MATERIÁLY NA BÁZE LEPENKY – ide o materiály tvorené minimálne dvoma kompaktné spojenými vrstvami, ktoré sú určené na manipuláciu a prepravu tovaru. V rámci triedeného zberu sa zbierajú prostredníctvom 120 l vriec. Zber odpadov prostredníctvom vriec mobilného zberu zabezpečuje podľa harmonogramu zberu príslušná zberová spoločnosť 1 x za mesiac.

Patria sem: viacvrstvové obaly od mlieka, smotany a iných mliečnych výrobkov, ovocných štiav a džusov, vína a avivážnych prostriedkov.

Nepatria sem: viacvrstvé obaly od kávy, vreckových polievok, pudingov, práškov do pečiva, práškoveho cukru, korenín, nanukov, kakaového prášku a pod., znečistené kompozitné obaly, vrchnáky z kompozitných krabíc.

2.4.3 Porovnanie vyprodukovaného odpadu v roku 2002 a v roku 2017

Systém zhodnocovania odpadu začal v roku 2002 zavedením separovaného zberu v obci. Prostredníctvom separovaného zberu v obci a následnej recyklácie u spracovateľov sa začali zhodnocovať papier a lepenka, plasty a sklo. Separovaný zber sa od roku 2002 úspešne rozvíjal aj vďaka systematickej práci s občanmi, najmä intenzívnym informovaním občanov a vytváraním vhodných technických podmienok.

Tabuľka č.3: Zloženie vyprodukovaných odpadov v obci Bracovce v roku 2002 a v roku 2017

Názov odpadu	Kód odpadu	Hmotnosť v tonách	
		Rok 2002	Rok 2017
zmesový komunálny odpad	200301	8	50,65
sklo	200102	3	4,74
papier	200101	1	0,12
plasty	200139	-	4,58
SPOLU	-	12	60,09

Množstvo komunálnych odpadov má v sledovanom období stúpajúci charakter s najväčším výskytom množstva vzniknutého odpadu v roku 2017. Oprosti roku 2002 kedy sa so separáciou odpadu v obci Bracovce iba začínalo, je to v celkovom vyčíslení nárast o 501% .

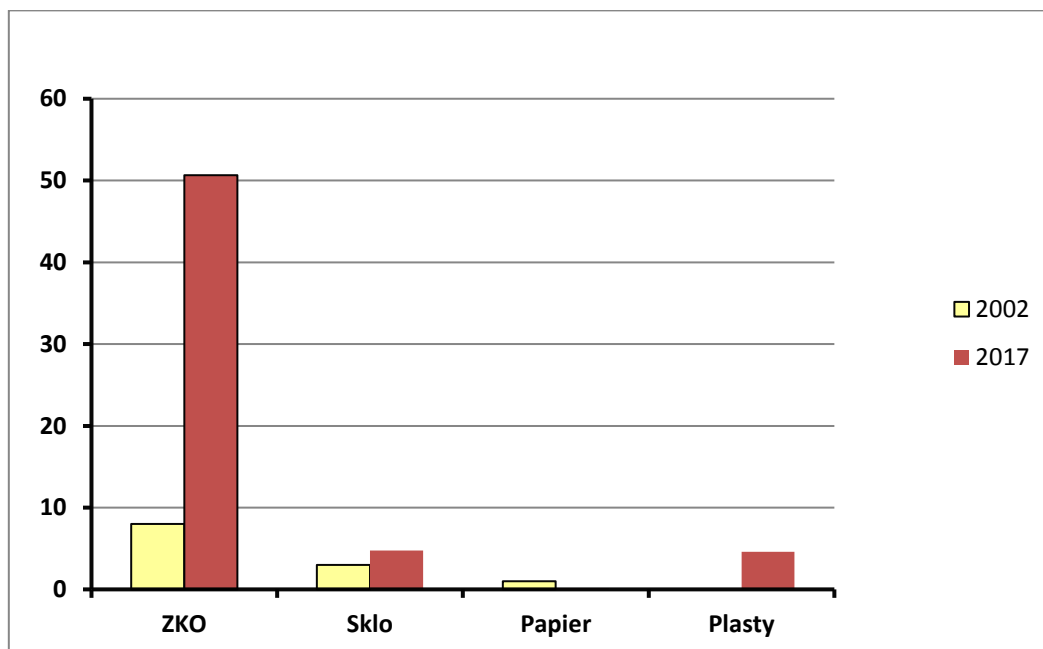
S prihliadnutím na súčasný zvýšený počet obyvateľov žijúcich v obci Bracovce v porovnaní s rokom 2002 kedy v obci žilo 937 obyvateľov s rokom 2017 keď v obci žije 966 obyvateľov, došlo aj pri dôslednej separácii odpadu a ekologickej výchove obyvateľov k miernemu zvýšeniu celkovej produkcie odpadu. Nárast produkcie komunálneho odpadu v obci Bracovce v jednotlivých sledovaných rokoch kolíše ale celkovo sa pohybuje v rozpätí medzi 50,65 t/rok po 52,57 t/rok. V roku 2017 vzniklo na 1 obyvateľa obce Bracovce – 52,43 kg komunálnych odpadov. Priemerná produkcia komunálneho odpadu v roku 2011 bola 53,33 kg na obyvateľa.

PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE BRACOVCE 2016 - 2020

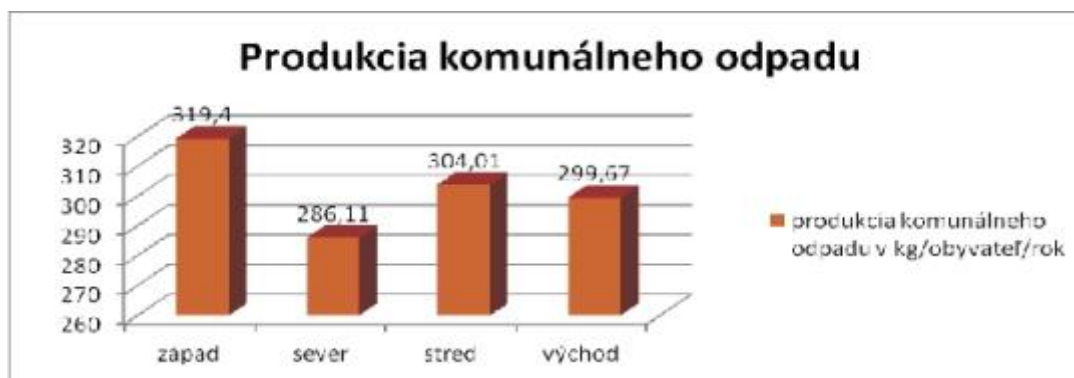
V porovnaní s celoslovenským priemerom je vznik komunálnych odpadov na úrovni obce Bracovce veľmi nízka.

V rámci SR najvyššiu produkciu komunálnych odpadov zaznamenal región ZÁPAD (319,40 kg/obyvateľ/rok), naopak najnižšia produkcia bola v regióne SEVER (286,11 kg/obyvateľ/rok). Priemerná produkcia komunálneho odpadu v rámci EÚ je 515 kg/obyvateľ/rok. Je veľmi pravdepodobné, že so stúpajúcou životnou úrovňou bude stúpať aj naša produkcia komunálnych odpadov a bude sa približovať k priemeru EÚ. Preto treba túto skutočnosť zohľadňovať pri všetkých rozhodnutiach ovplyvňujúcich sféru komunálnych odpadov.

Graf č.4: Porovnanie vyprodukovaných odpadov v obci Bracovce v roku 2002 a v roku 2017

Graf č.5: Porovnanie vyprodukovaných odpadov v SR v roku 2016

Miera vyseparovateľnosti

Každý obyvateľ SR v minulom roku v rámci komodít sklo, papier, plast a nápojové kartóny (VKM) priemerne vyseparoval 25,63 kg, z čoho sklo tvorilo 35,78 %, plast 20,02 %, papier 37,69 % a nápojové kartóny 6,51 %.

Najviac vyseparovali obyvatelia regiónu západ, pričom bola v tomto regióne dominantnou komoditou komodita papier (11,42 kg/obyvateľ/rok), najmenej v regióne východ – len 16,66 kg, kde prevládala komodita sklo – 7,15 kg/obyvateľ/rok.

2.4.4 Kód odpadu

Odpady sa členia na nebezpečné odpady označené písmenom „N“ a odpady, ktoré nie sú nebezpečné, označené písmenom „O“. Druhy odpadov sú označené šesťmiestnym číselným kódom odpadu, v ktorom prvé dvojčíslenie označuje skupinu odpadov, druhé dvojčíslenie podskupinu odpadov v príslušnej skupine odpadov a tretie dvojčíslenie druh odpadu v príslušnej skupine odpadov a podskupine odpadov.

V obci Bracovce sa zhromažďujú najmä odpady skupiny 20 Komunálne odpady vrátane ich zložiek zo separovaného zberu v zmysle vyhlášky 365/2015, ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

Tabuľka č.4: Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov

Kód odpadu	Komunálne odpady (odpady z domácností a podobné odpady z obchodu, priemyslu a inštitúcií) vrátane ich zložiek z triedeného zberu	
20 01	ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV Z TRIEDENÉHO ZBERU OKREM 15 01	
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	sklo	O
20 01 03	viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	O
20 01 04	obaly z kovu	O
20 01 05	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami vrátane prázdnych tlakových nádob	N
20 01 08	biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O
20 01 10	šatstvo	O
20 01 11	textílie	O
20 01 13	rozpušťačlá	N
20 01 14	kyseliny	N
20 01 15	zásady	N
20 01 17	fotochemické látky	N
20 01 19	pesticídy	N
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 23	vyraďené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	N
20 01 25	jedlé oleje a tuky	O

PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE BRACOVCE 2016 - 2020

20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	N
20 01 27	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 28	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvedené v 20 01 27	O
20 01 29	detergenty obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 30	detergenty iné ako uvedené v 20 01 29	O
20 01 31	cytotoxické a cytostatické liečivá	N
20 01 32	liečivá iné ako uvedené v 20 01 31	O
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	O
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti *)	N
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 37	drevo obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	plasty	O
20 01 40	kovy	O
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	O
20 01 40 02	hliník	O
20 01 40 03	olovo	O
20 01 40 04	zinok	O
20 01 40 05	železo a oceľ	O
20 01 40 06	cín	O
20 01 40 07	zmiešané kovy	O
20 01 41	odpady z vymetania komínov	O
20 01 99	odpady inak nešpecifikované	
20 02	ODPADY ZO ZÁHRAD A Z PARKOV VRÁTANE ODPADU Z CINTORÍNŮV	
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 02 02	zemina a kamenivo	O
20 02 03	iné biologicky nerozložiteľné odpady	O
20 03	INÉ KOMUNÁLNE ODPADY	
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 03 02	odpad z trhovísk	O
20 03 03	odpad z čistenia ulíc	O
20 03 04	kal zo septikov	O
20 03 06	odpad z čistenia kanalizácie	O
20 03 07	objemový odpad	O
20 03 08	drobný stavebný odpad	O
20 03 99	komunálne odpady inak nešpecifikované	

3 Vyhodnotenie predchádzajúceho programu

Obec Bracovce v predchádzajúcom období na obdobie rokov 2011 – 2015 nemala vypracovaný Program odpadového hospodárstva. Obec Bracovce z tohto dôvodu nemala vytýčené ciele a opatrenia.

4 Záväzná časť programu POH

Záväzná časť programu odpadového hospodárstva obce Bracovce je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva obce Bracovce na obdobie rokov 2016 - 2020.

Do záväznej časti sú premietnuté princípy riadenia odpadového hospodárstva. Znižovanie produkcie odpadov v obci a ich využitie na druhotné účely závisí predovšetkým od ekologického zmýšľania a ekonomickej situácie obyvateľstva. Najdôležitejšia je environmentálna výchova obyvateľov, a to už od školského veku.

4.1 Ciele odpadového hospodárstva POH Košického kraja

Program odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2016 – 2020, bol dňa 20. júla 2018 zverejnený vo Vestníku vlády SR v čiaske 6, ako Vyhláška Okresného úradu Košice č.1/2018 z 20.júla 2018.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva Košického kraja do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie.

Pre dosiahnutie stanovených cieľov bude nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva, definovanej v § 6 zákona o odpadoch:

- a) predchádzanie vzniku odpadu,
- b) príprava na opätovné použitie,
- c) recyklácia,
- d) iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- e) zneškodňovanie.

Záväzná časť POH kraja obsahuje cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov (prúdy odpadov), PCB a kontaminovanými zariadeniami v určenom čase a opatrenia na ich dosiahnutie, opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov a posúdenie potreby

budovania nových zariadení na spracovanie odpadov a potreby rozšírenia existujúcich zariadení na spracovanie odpadov.

Vyhradený výrobok

Pojem „vyhradený výrobok“ označuje všetky výrobky, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcu a to:

- elektrozariadenia,
- batérií a akumulátorov,
- obalov,
- vozidiel,
- pneumatík,
- neobalových výrobkov.

Medzi neobalové výrobky patria:

- výrobky z PET, okrem surovín, predliskov a vlákien určených na priemyselné použitie,
- výrobky z PE, PP, PS, PVC alebo PA, okrem surovín, vlákien a výrobkov určených na priemyselné použitie,
- papier a lepenka, dovezené výrobky z papiera a lepenky vrátane polygrafických výrobkov, okrem:
 - a) hygienického a sanitárneho papiera,
 - b) výrobkov z papiera používaných na hygienické a sanitárne účely,
 - c) cigaretového papiera,
 - d) karbónového kopírovacieho papiera,
 - e) filtračného papiera,
 - f) papiera a lepenky na výrobu dechtovaného alebo asfaltového papiera,
 - g) cenín,
- sklo, vrátane tabuľového obločného skla,
- viacvrstvové kombinované materiály vyrobené na báze lepenky.

Ciele a opatrenia odpadového hospodárstva Košického kraja do roku 2020

POH kraja musí byť vo všeobecnosti podľa § 9 ods. 5 zákona o odpadoch v súlade s programom Slovenskej republiky. Ciele odpadového hospodárstva kraja boli preto prevzaté z Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020.

Cieľom odpadového hospodárstva aj Košického kraja do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Pre dosiahnutie stanovených cieľov bude nevyhnuté zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o odpade.

V odpadovom hospodárstve je potrebné naďalej uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov pre nové prúdy odpadov, okrem všeobecne zavedeného princípu „znečisťovateľ platí“. Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP). Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR zostáva pre obdobie rokov 2016 až 2020 zásadné odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním obzvlášť pre komunálne odpady.

Opatrenia na dosiahnutie hlavných cieľov odpadového hospodárstva:

O1.) Zvýšiť úroveň triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľné komunálne odpady tak, aby boli splnené ciele pre triedený zber komunálnych odpadov uvedené v tabuľke 3-1.

O2.) Zvýšiť recykláciu stavebných odpadov a odpadov z demolácií vrátane činnosti spätného zasypávania.

O3.) Podporovať realizáciu projektov na opätovné používanie a prípravu opätovného používania v komunálnej sfére, napr. tzv. „centrá opätovného používania“.

O4.) Zvýšiť kontrolnú činnosť všetkých orgánov štátneho dozoru odpadového hospodárstva a obcí za účelom dodržiavania právnych predpisov upravujúcich oblasť odpadového hospodárstva.

Smerná časť programu odpadového hospodárstva Košického kraja do roku 2020

Smerná časť POH Košického kraja vychádza z cieľového smerovania nakladania s určenými druhmi odpadov POH SR na roky 2016-2020 a podkladov, ktoré boli poskytnuté jednotlivými okresnými úradmi kraja, samosprávou a organizáciami.

Z vyhodnotenia POH Košického kraja na roky 2011-2015 vyplynula potreba zlepšiť systém triedeného zberu komunálnych odpadov, preto smerná časť programu bude zameraná na zriadenie zberných dvorov, malých kompostovísk a pod.

Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

Nový zákon o odpadoch v § 81 stanovuje obciam okrem iných aj povinnosť zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu:

- 1) biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (ďalej len „prevádzkovateľ kuchyne“),
- 2) jedlých olejov a tukov z domácností,
- 3) biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov.

Vzhľadom k tomu, že v Košickom kraji je zatiaľ zabezpečená len povinnosť týkajúca sa triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov, v nasledujúcom období je nevyhnutné, aby bol triedený zber rozšírený o jedlé oleje a tuky z domácností a biologicky rozložiteľný kuchynský odpad. Problémom bude ďalšie nakladanie s uvedenými odpadmi, preto jedným z hlavných cieľov bude v oblasti infraštruktúry zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov podporovať budovanie malých kompostární v obciach, kde produkcia tohto odpadu zodpovedá kapacitným možnostiam malej kompostárne a naďalej podporovať výstavbu alebo modernizáciu bioplynových staníc zameraných na zhodnocovanie kuchynských a reštauračných odpadov.

Nové zariadenia na zhodnocovanie odpadov z plastov nie je potrebné podporovať. Je potrebné zvyšovať technickú úroveň existujúcich recyklačných zariadení, za účelom zvýšenia podielu nových výrobkov na báze recyklátov a podporovať technológie na spracovanie problémových druhov plastov zo spracovania starých vozidiel a odpadov z elektrických a elektronických zariadení a zmesových plastov.

V oblasti odpadov z **elektrických a elektronických zariadení** sú vybudované dostatočné spracovateľské kapacity pre všetky kategórie odpadov z elektrických a elektronických zariadení a nie je potrebné budovanie ďalších. Je však potrebné podporiť vybudovanie spracovateľských zariadení na recykláciu problémových druhov plastových odpadov zo spracovania elektroodpadov činnosťou R3.

Pre **spracovanie starých vozidiel** je už dlhodobjšie vybudovaná dostatočná sieť autorizovaných spracovateľov, ktorá kapacitne pokrýva potreby SR a nie je potrebné

budovanie nových kapacít na spracovanie starých vozidiel. Na základe poznatkov o súčasnej úrovni zhodnocovania a recyklácie starých vozidiel je potrebné podporovať technológie na zhodnocovanie problémových odpadov zo spracovania starých vozidiel (napr. čalúnenie, penové odpady, odpady z gumy, kompozitné materiály a pod.).

Pre **odpadové pneumatiky** sú vybudované dostatočné spracovateľské kapacity na ich materiálové zhodnocovanie, pričom okrem recyklácie odpadových pneumatík je v SR prevádzkované aj zariadenie na zhodnocovanie odpadových pneumatík založené na termickom štiepení polymérov.

Pre **použité batérie a akumulátory** sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity.

V oblasti **zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií** sú kapacity zariadení na zhodnocovanie predimenzované, pričom svojou mobilitou pokrývajú celé územie SR. Nie je preto potrebné podporovať zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií určené na primárne drvenie a triedenie. Je však potrebné podporovať technológie na zvýšenie miery recyklácie stavebných odpadov do výstupných produktov s vyššou pridanou hodnotou.

V samotnom Košickom kraji sú postačujúce kapacity na zhodnocovanie elektrozariadení, starých vozidiel, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, železného šrotu, odpadové plasty. Pokiaľ ide o komodity ako hliníkový šrot, odpadové sklo, olovené a prenosné batérie a akumulátory, odpady z ortuti, odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov v rámci Slovenska sú vybudované zariadenia na ich zhodnocovanie s dostatočnou kapacitou, ich výstavba v Košickom kraji by bola zbytočne finančne nákladná a neekonomická.

4.2 Ciele odpadového hospodárstva obce Bracovce do roku 2020

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc stanovuje do roku 2020 nasledujúce ciele:

- recyklovať 50% komunálnych odpadov – minimálne papier, kovy, plasty a sklo,
- recyklovať 70% zo stavebných a demolačných odpadov.

Strategickým cieľom Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020 je znižovanie množstva komunálnych odpadov zneškodňované ukladaním na skládky.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva obce Bracovce do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné

prostredie. Na dosiahnutie stanoveného cieľa je nevyhnutné zásadnejšie presadzovať a dodržiavať záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie odpadov, predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov.

Od uvedeného hlavného cieľa sa ďalej odvíja znižovanie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následné zhodnotenie.

Pre zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov zlepší obec stav informovanosti obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v odpadovom hospodárstve o nevyhnutnosti a možnostiach zberu, a opätovného používania výrobkov vedením účinných a všeobecne prístupných informačných kampaní.

Na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov sa bude podieľať aktivita zameraná na zvýšenie úrovne triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľné odpady.

Ciele odpadového hospodárstva obce Bracovce do roku 2020:

- 1. Cieľ: Zdokonalením systému separovania odpadov a ich prípravy na zhodnocovanie zvýšiť objem už separovaných zložiek – papier, sklo, plasty, kov a biologicky rozložiteľný odpad, šatstvo, obuv a textílie, čím sa zníži produkcia zmesového komunálneho odpadu.**

Opatrenia k naplneniu cieľa:

- Aktualizácia všeobecne záväzného nariadenia o nakladaní s odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- 2. Cieľ: Rozšírenie separovaných zložiek komunálneho odpadu o ďalšie zložky, čím sa zníži množstvo komunálneho odpadu odvázaného na skládku.**

Opatrenia k naplneniu cieľa:

- Rozšírenie počtu separovaných zložiek komunálnych odpadov nákupom a rozmiestnením špecializovaných zberných nádob (napr. jedlé oleje).

- 3. Cieľ: Zvýšiť kvalitu separovaných zložiek odpadu**

Opatrenia k naplneniu cieľa:

- Zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti separovaného zberu komunálnych odpadov u všetkých skupín obyvateľstva a podnikateľských subjektov.
- Zabezpečenie informovanosti obyvateľov o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť.

Cieľ pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady obce Bracovce do roku 2020

Na základe požiadaviek smernice 1999/31/ES o skládkach odpadu platí pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady cieľ do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky

rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

1. Cieľ: Zabezpečiť vlastné kapacity na zber, zvoz a zhodnocovanie BRKO.

Opatrenia k naplneniu cieľa:

- Zabezpečenie vlastného mechanizmu s prídavným zariadením na zhodnocovanie BRKO – traktor, štiepkovač, mulčovač.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov obmedzenia skládkovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov:

Opatrenie č. 1

Podporovať predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov formou domáceho a komunitného kompostovania.

Opatrenie č. 2

Pokračovať v zavádzaní triedeného zberu kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad na základe štandardov triedeného zberu pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady.

Opatrenie č. 3

Zabezpečiť zberný dvor v obci pracovnými a technickými prostriedkami na lepšie spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu zo zelene a záhrad.

Opatrenia pre zvýšenie materiálového zhodnotenia komunálnych odpadov:

Opatrenie č. 1

Zvýšiť podiel separovania už separovaných zložiek odpadu.

Opatrenie č. 2

Podporovať separovanie nových zložiek komunálneho odpadu podľa konkrétnych podmienok (napr. niektoré druhy obalov, opotrebované oleje, atď.).

Opatrenie č. 3

Zavedenie spracovania dreveného odpadu pomocou drviča priamo v obci.

Opatrenie č. 4

Využívať možnosti financovania projektov pre oblasť životného prostredia na podporu odpadového hospodárstva v obci. podporou z prostriedkov Environmentálneho fondu a štrukturálnych fondov EÚ.

Cieľom vyššie uvedených konkrétnych opatrení je zníženie vzniku zmesového komunálneho odpadu a jeho ukladanie na skládky, rozšírenie zložiek komunálnych odpadov v oblasti separovaného zberu a zvýšenie podielu vyseparovaných zložiek komunálnych odpadov.

4.3 Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľstva

Nakoľko tvorcom odpadov sú v obci obyvatelia a jednotlivé podnikateľské prevádzky je nevyhnutné, aby sa obec vo väčšej miere venovala informovanosti o nutnosti:

- a) **kompostovania biologicky rozložiteľného odpadu v domácich podmienkach – založením si jednoduchého kompostoviska.**

Opatrenie 1:

- Vytvorenie a zaslanie letáku obyvateľom obce, ako si vybudovať jednoduché kompostovisko v záhrade rodinného domu a čo patrí do kompostoviska.

- b) **kvalitatívnejšieho triedenia zložiek komunálneho odpadu, ktoré obec už triedi.**

Opatrenie 2 :

- Beseda so žiakmi školy, ktorý odpad sa v obci triedi a akým spôsobom.

- c) **triedenia obalov**

Opatrenie 3:

- Vytvorenie a zaslanie letáku obyvateľom obce a podnikateľským subjektom, ktoré obaly je možné zhodnotiť a o význame značiek na obaloch.

Tabuľka č.4: Predpoklad nakladania s komunálnym odpadom do roku 2020

Predpoklad nakladania s komunálnym odpadom do roku 2020			
Ukazovateľ	2016	2018	2020
Počet obyvateľov v obci	951	966	970
Všetky odpady spolu v tonách (t)	70,54	72,4	74,3
Komunálny odpad spolu v t (druh odpadu skupina 200)	70,54	72,4	74,3
Odpad materiálovo zhodnocovaný (R1-R13) z celkového množstva odpadu v t	8,29	9,3	10,1
Podiel vyseparovaných zložiek odpadu na komunálnom odpade v %	5,8	12,85	13,6
Komunálny odpad skládkovaný (D1) z celkového množstva odpadu v t	62,23	63,1	64,2
Podiel komunálneho odpadu skládkovaného z celkového množstva odpadu v %	94,2	87,15	86,4
Celkové množstvo odpadu v kg na obyvateľa	74,1	76,7	77,88
Množstvo komunálneho odpadu v kg na obyvateľa	65,4	66,8	67,29
Množstvo vyseparovaného odpadu v kg na obyvateľa	8,7	9,85	10,58

5 Smerná časť programu

5.1. Údaje o plánovaných zariadeniach na nakladanie s odpadom

Obec Bracovce v súčasnosti nemá zakúpené a neprevádzkuje zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu, v dôsledku čoho je súčasný systém nakladania s BRKO v obci nedostatočný a nemotivujúci občanov k aktívnejšiemu triedeniu BRKO. V najbližšom období obec plánuje zakúpiť cestou výzvy traktor s prídavným zariadením - štiepkovacím a mulčovacím adaptérom. Obec obhospodaruje rozsiahle plochy verejnej zelene, pričom časť týchto plôch je vhodná na mulčovanie a zhodnocovanie vyprodukovaného odpadu v kompostárni. Obec nemá vlastný mulčovač a je závislá na pomoci od iných subjektov. Vzhľadom k tomu, že kataster obce leží v poľnohospodársky zameranej oblasti s RD pri ktorých sú veľké záhrady, domáce kompostéry najmä v jarých a jesenných mesiacoch kapacitne nestačia na zhodnocovanie všetkého vyprodukovaného BRKO z domácnosti. Navyše najnovšia novela zákona o odpadoch ukladá obciam novú povinnosť zabezpečiť kampaňový zber BRKO z domácnosti minimálne 2x ročne. Z dôvodov vyššie uvedených je pre obec nevyhnutné mať k dispozícii vlastné kapacity na zber, zvoz a zhodnocovanie BRKO. Zároveň obec aj z dôvodu naplnenia jedného z cieľov Programu odpadového hospodárstva obce Bracovce v rokoch 2016 - 2020 v časti zhodnocovanie BRKO – konáre a tráva, musí zakúpiť nové zariadenia na zhodnotenie BRKO alebo na iné nakladanie s nimi.

Obec Bracovce v súčasnosti konáre po oreze drevín z verejnej zelene, ale aj konáre vznikajúce v súkromných záhradách zatiaľ nespracúva štiepkovačom na drevnú štiepku. Celý objem biologicky rozložiteľných odpadov vzniknutých v obci je ukladaný na obecné kompostovisko, čím už nedochádza k jeho nedovolenému spaľovaniu či inej nepovolenej likvidácii.

Obec Bracovce má zriadené obecné kompostovisko. Na obecnom kompostovisku sa zhodnocujú výlučne biologicky rozložiteľné odpady rastlinného pôvodu vznikajúce na území obce (pri údržbe verejnej a súkromnej zelene, záhrad a cintorína). Tieto patria medzi biologické odpady, ktoré sú zaradené podľa Katalógu odpadov do skupiny 20 – Komunálne odpady, podskupiny 02 – odpad zo záhrad a parkov (vrátane odpadu z cintorínov) a podskupiny 03 – iné komunálne odpady: biologicky rozložiteľný odpad, katalógové číslo 20 02 01, kategória O.

V súčasnosti obec prevádzkuje 3 dni v týždni (streda, piatok, sobota) malú kompostáreň v extraviláne obce o rozmeroch 30 x 53 m, na pozemku vo vlastníctve obce. Je

PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE BRACOVCE 2016 - 2020

to bývalé poľné hnojisko, oplotenie z troch strán tvoria betónové múry, z prednej časti je oplotené drôtom a vstupnou bránou.

Na tejto kompostárni nedisponujeme žiadnou technikou. Z toho dôvodu obec podala žiadosť o dotáciu na OP KŽP - traktor, mulčovač, drvič.

Do budúca plánuje obec zakúpiť aj komposter do domácnosti na spracovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu z cudzích finančných zdrojov (dotácií).

Tabuľka č.5: Vznik odpadov, zhodnocovanie a zneškodňovanie v roku 2016 a prognóza vzniku a ciele zhodnocovania a zneškodňovania odpadov na rok 2020

Por. č.		rok 2016						rok 2020					
	Kategórie a druhy odpadov	Množ. odpadov	Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné	Množ. odpadov	Zhodnotenie		Zneškodnenie		Iné
			materiál-ové	energ.	spaľovaním	skládkovaním			mate-riálové	energe-tické	spaľo-vaním	skládko-vaním	
		(t)	%	%	%	%	%	(t)	%	%	%	%	%
	Spolu	70,54	25,0	0,0	0,0	65,0	10,0	74,30	27,2	0,0	0,0	49,0	23,8
		t	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1	Zmesový KO	62,23	3,78	0,0	0,0	93,0	3,22	64,2	30,5	0,0	0,0	49,0	20,5
2	Odpady z plastov	2,28	67,5	0,0	0,0	1,5	31,0	2,65	70,0	0,0	0,0	0,0	30,0
3	Odpady z papiera	0,39	59,3	0,0	0,0	0,3	3	1,50	65,0	0,0	0,0	0,0	35,0
4	Odpady zo skla	4,02	75,6	0,0	0,0	0,6	23,8	4,45	77,0	0,0	0,0	0,0	23,0
5	Odpady z kovov	1,62	75,0	0,0	0,0	3,5	21,5	1,00	80,0	0,0	0,0	0,0	20,0
6	BRKO	15,8	-	-	-	-	-	74,26	-	-	-	-	-
7	Odpadové obaly	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,50	85,0	0,00	0,0	0,0	15,0

5.2 Financovanie

Jediným príjmom na pokrytie nákladov na odpadové hospodárstvo v obci Bracovce budú v plánovacom období 2016 – 2020, tak ako boli aj v uplynulom období, príjmy obce z poplatkov za odvoz odpadov stanovené na základe platného všeobecne záväzného nariadenia (VZN) obce.

Pre výpočet výšky predpokladaných finančných prostriedkov z pohľadu jednotlivých prúdov odpadu majú vplyv:

- pokles nákladov v súvislosti so znižovaním množstva zmesového komunálneho odpadu, nakoľko sa predpokladá jeho vývozu a skládkovania týchto odpadov,
- výrazný nárast nákladov v súvislosti s nakladaním s BIO odpadmi, najmä investičné a prevádzkové náklady,
- triedený zber odpadov ako papier, plast, sklo, kovy a VKM hradí Organizácia zodpovednosti výrobcov, teda na obec by to nemalo mať vplyv,
- mierny nárast nákladov v súvislosti s recykláciou stavebných odpadov,
- mierny nárast nákladov v súvislosti s propagačnými aktivitami pre podporu triedeného zberu odpadov.

Z dôvodov vyššie uvedených obec Bracovce bude náklady na odpadové hospodárstvo a bude ich premietat', aktualizovať a vyhodnocovať každoročne v rámci finančného rozpočtu obce Bracovce.

5.3. Využitie kampaní

Obec chce informačnými kampaňami - oslovením občanov a podnikateľských subjektov prostredníctvom letákov na triedenie jednotlivých zložiek komunálneho odpadu, zabezpečiť:

- zvýšený objem triedeného komunálneho odpadu, čím sa zníži objem odpadu odvezeného na skládku,
- zamedzenie vzniku čiernych skládok, čím sa zvýši ochrana životného prostredia a kvalita života obyvateľov v obci.

Zároveň pokračovať vo zvyšovaní právneho povedomia obyvateľov obce v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, s významom triedenia a zhodnocovania odpadov a s jeho pozitívnym vplyvom na životné prostredie.

Obec zabezpečuje zvyšovanie povedomia v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi nasledovnými spôsobmi:

- prostredníctvom aktualizovaných Harmonogramov zberu vytriedených zložiek komunálneho odpadu,
- prostredníctvom web stránky obce,
- prostredníctvom obecného rozhlasu,
- prostredníctvom informačnej obecnej tabule.

6 Použitá literatúra

- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisoch,
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisoch,
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 13. novembra 2015, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky 2018/2022,
- Program odpadového hospodárstva Košického samosprávneho kraja na obdobie 2016 - 2020.

Schválené uznesením obecného zastupiteľstva č.:, dňa:.....

.....
PhDr. Ivana Kolesnáčová
starostka obce